

Širkovce

Miesta výskytu a zberu
nálezov badenskej kultúry

Val s priekopou
v JZ časti lokality

Hlinený črep badenskej kultúry
„in situ“; SV časť lokality

Širkovce, poloha Kapla/Širkovský hrad. Foto (od V): Vladimír Mitáš

Miesto výskumu: **Širkovce,**
okr. Rimavská Sobota

Poloha: **Kapla/Širkovský hrad**
(Serkevár)

Realizácia výskumu:
PhDr. Vladimír Mitáš, PhD.
Mgr. Róbert Malček, PhD.

Rok výskumu: **2017**

Druh výskumu: **prospekcia,**
povrchový zber

Druh náleziska: **výšinné opevnené**
sídlisko, zaniknutý hrad

Datovanie: **mladý eneolit,**
vrcholný a neskorý stredovek

Výsledky výskumu:

V novembri 2017 sa uskutočnila nedeštruktívna prospekcia výšinných lokalít na juhu stredného Slovenska. Týkala sa regiónov Novohradu a Gemera. Na vybraných lokalitách okolo Filákov, napr. na strategickej polohe s pozoruhodným toponymom Hradište v k. ú. obce Filákovské Kováče-Kurtáň, okr. Lučenec, sa počas prieskumu nenašli žiadne archeologické nálezy. Hlavná pozornosť sa venovala výšinnému pravekému sídlisku a zaniknutému stredovekému hradu Kapla v k. ú. obce Širkovce, okr. Rimavská Sobota. Ide lokalitu asi 1,5 km západne od obce, situovanú na strmom vrchu s nadmorskou výškou 378 m. Na vrcholovej plošine, veľkej asi 0,4 ha, bol v priebehu 13. až 15. stor. vybudovaný stredoveký hrad. Hlavným cieľom prospekcie však bolo rozšíriť poznatky o pravekom horizonte osídlenia, resp. získať nový keramický materiál. Povrchové zbery zreteľne ukazujú, že ide o sídlisko badenskej kultúry/skupiny Ózd z mladého eneolitu. O jeho osídlení v dobe popolnicových polí alebo v protohistorickom období v súčasnosti nie sú významné dôkazy. Známe eneolitické nálezy pochádzajú len zo sekundárnych polí na hradnom kopci. Pravekú vrstvu na vrcholovej plošine zrejme zničila stredoveká výstavba. LITERATÚRA (výber): Botoš, A.: Archeologický výskum na zaniknutom hrade Širkovce-Kapla (okres Rimavská Sobota). Archeologia historica 40, 2015, s. 99-113; Malček, R.: Badenské osídlenie Cerovej vrchoviny. Nitra 2016, s. 73-75; Plaček, M./Bóna, M.: Encyklopédia slovenských hradov. Bratislava 2007.

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-16-0441 ako aj grantovým projektom č. VEGA 2/0072/17.

REALIZUJEME ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY

(tel.: +421-902-925620)